

MARIJA BISTRICA, hodočasnička crkva Majke Božje Bistričke

savjetu V. Bukovca, završio slikarstvo na Akademiji. God. 1924, napustivši vojničko zvanje, sasvim se posvetio slikarstvu i nastanio na Koločepu kraj Dubrovnika. Slika marine zagasitim bojama, u tonovima i nijansama nanesenima na platno tankim namazima kista; time postiže titranje zraka i daljine (*Dubrovnik ujutro, Koločep, Smiraj dana*). Samostalno izlagao u Osijeku (1920) i u Zagrebu (1923–44).

R.

MARDEŠIĆ, Boris, slikar (Komiža, 1. VI. 1922). U slikarstvu samouk. Šezdesetih godina slika dalm. krš a poč. 70-ih opredjeljuje se za ekspresivnu apstrakciju koju karakterizira živa i kontrastna paleta. Mardešićevo slikarstvo dočarava uznemirenu i ritmički pokrenutu materiju (*Erupcija*, 1981; *Eksplzija*, 1982; *Unutrašnja vibracija*, 1982). Od 1965. živi u Milanu. Objavio mape grafika *Moj Kras* (Biella, 1965), *Susret s Borisom Mardešićem* (Milano, 1972) i *Naročito ako listopadski vjetar* (Milano, 1977). Izlagao u Milanu, Beču, Komiži, Zagrebu, Madridu i dr. Slika dekorativne kompozicije, bavi se mozaikom i skulpturom.

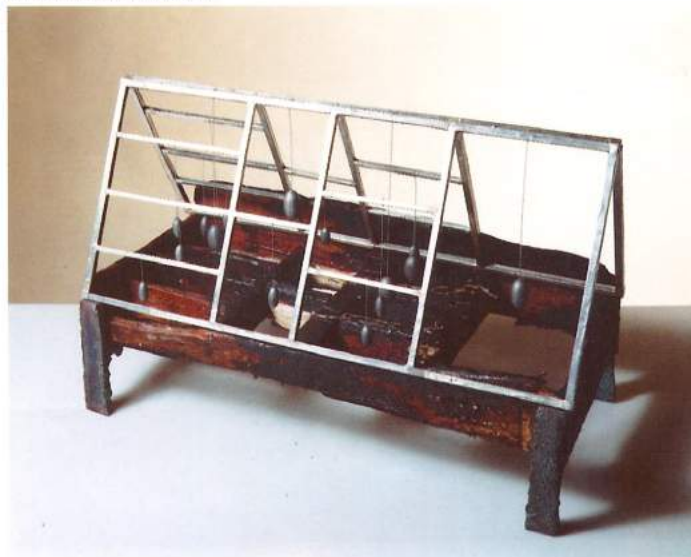
ilustracija na str. 541

LIT.: T. Maroević, Boris Mardešić (katalog), Zagreb 1985.

R.

MARETIĆ, Jasna, slikarica (Vinkovci, 1. V. 1939). Diplomirala na Akademiji u Zagrebu 1963 (M. Tartaglia). Od 1965. živi u Labinu. Slika apstraktne kompozicije s asocijacijama na istarski pejzaž i suptilne, romantične krajolike u pastelnoj olovci, naglašena osjećaja za boju i prostor (*Pogled s Fortice na Učku*, 1978; *Raslinje*, 1979; *Raški kanal*, 1981). Samostalno izlagala u Cremoni (1969, s J. Diminićem), Zagrebu (1973, 1976, 1982, 1987), Labinu (1974, 1984), Rijeci (1975), Buzetu (1979), Puli (1982) i Vinkovcima (1982). Bavi se crtežom i grafikom.

S. MARIJANOVIĆ, V. V. II.

LIT.: V. Bužančić, Krajolici Istre (katalog), Zagreb 1982. — Isti, Jasna Maretić (katalog), Zagreb 1987. — G. Gamulin, Krajolik na vodi, u knjizi: Na Itaci — svijet otajni, Zagreb 1990. Ž. Sa.

MARETIĆ, Mirko, arhitekt i urbanist (Dicmo, 7. X. 1926). Studij arhitekture završio u Zagrebu 1953. Predaje na Arhitektonskome fakultetu u Zagrebu od 1972. Izradio je urbanističke planove Ozlja, Kutine, Novske, Sesveta, detaljne urbanističke projekte za središte Vukovara i Kutine, športski park u Kutini, lječilište Hammam-Georgour u Alžiru, naselje Wadi Tanezzoft u Libiji. S V. Ivanovićem projektira Voćarsko naselje u Zagrebu. Autor je projekata stambenih zgrada u Vukovaru, zgrade Zavoda za socijalno osiguranje u Sisku, hotela u Ogulinu i dječjeg vrtića u Osijeku. BIBL.: *Prostorno planiranje i programiranje dječjih igrališta*, ČIP, 1959, 83; *Domovi kulture kao dio funkcije gradskih centara*, Arhitektura, 1976, 158–59; *Istraživanje gradskih centara*, Komunikacije '76 (Beograd), 1976; *Prostorni razmještaj, veličina i funkcija gradskih centara*, Glasilo Arhitektonskog fakulteta, Zagreb 1979; *Neki indikatori za dimenzioniranje centra gradskog naselja*, Prostor, 1993, 1. Z. Kol.

MARIĆ, Slavko, slikar (Derventa, 5. I. 1921). Diplomirao na Akademiji u Zagrebu 1947 (Lj. Babić, Z. Šulentić). U ranijim slikama i crtežima na ekspresivan način obrađuje teme iz II. svj. r. Poslije slika pejzaže iz Dalmacije i S primorja, bogate imaginacije i razigrana kolorita (ciklus *Krk*, 1979–84). U Baški na Krku otvorio je vlastitu galeriju sa stalnim izložbenim prostorom. LIT.: J. Škunca, Sučeljavanje s krajolikom, Vjesnik, 16. II. 1985. Ž. Sa.

MARIĆ, Špiro, graditelj, rodom s otoka Visa. Izgradio je 1858. veliku, monumentalno oblikovanu franjevačku crkvu Sv. Petra i Pavla u Gorici kraj Livna, kao i novo zdanje franjevačkoga samostana u Fojnici (1863–64), čiji je idejni nacrt izradio arhitekt Ceciliani.

LIT.: S. Thitić, Stare slike i predmeti umjetnog obrta u franjevačkom samostanu u Fojnici, Naše starine (Sarajevo), 1957, 4, str. 76.

MARIĆ, Zdravko, arheolog (Podravska Slatina, 24. II. 1930). Diplomirao na Filozofskome fakultetu u Ljubljani, gdje je i doktorirao s tezom *Donja dolina i problem etničke pripadnosti predrimskog stanovništva sjeverne Bosne* (1965). Od 1957. radi u Zemaljskome muzeju u Sarajevu, od 1981. direktor Muzeja Slavonije u Osijeku. Bavi se etnogenezom Panona i Ilira, posebno kulturom panonskoga etnosa te il. plemena Daorsa. Vodio arh. iskapanja grada Daors... (gradina u Ošanićima) na Gradini u Koritima i dr. BIBL.: *Donja dolina*, GZMBiH, 1964; *Eine Bronzetrense aus Donja Dolina bei Bosanska Gradiška (Jugoslawien)*, Germania, 1964, 1–2; *Japodske nekropole u dolini Une*, GZMBiH, 1968; *Arheološka istraživanja akropole ilirskog grada Daors...a na Gradini u Ošanićima kod Stoca od 1967. do 1972. godine*, ibid., 1977; *Depo pronađen u ilirskom gradu Daors...u* (2. st. pr. n. e.), ibid., 1979; *Helenizam i helenistička umjetnost u Hercegovini*, Odjek (Sarajevo), listopad 1980. B. Čk.

MARIJA BISTRICA, gradić u Hrvatskome zagorju. Hodočasnička crkva Marije Bistričke (od 1334. spominje se kao župna crkva Sv. Petra) okružena je cinktorom. Kompleks je pregradio (1878–83) H. Bollé u duhu romaničkoga historicizma; spajajući oblike gotike i baroka, firentinske i njem. renesanse, stvorio je vrlo osebujnu arhit. cjelinu. U crkvi je zavjetni drveni gotički kip Marije s djetetom, koja stoji na mjesecu s ljudskom glavom, izvoran rad domaćega majstora (oko 1500). Mnogi zlatarski predmeti (posuđe, votivi) iz XVII–XIX. st. iz Marije Bistrice, među kojima i radovi zagrebačkoga zlatara V. Lehmana, kao i tekstil, čuvaju se i u Dijecezanskome muzeju u Zagrebu. U župnoj kuriji (sred. XVIII. st.) bilo je u doba opata I. Krizmanića sastajalište iliraca. — Nedaleko od naselja perivojem je zaklonjen prizemni klasicistički dvorac (1786), jedan od najskladnijih zagorskih dvoraca. Bio je u posjedu Prašinskih, Sermagea i Hellenbacha. Kraj groblja je visoki barokni pil arhandeda Gabrijela.

LIT.: J. Buturac, Marija Bistrica — povijest župe i prošteništa, Zagreb 1981. — A. Horvat, Gotički kip Marije Bistrice, Peristil, 1984–85, 27–28. — O. Maruševski, Iso Kršnjavi kao graditelj, Zagreb 1986. — M. Obad Šćitaroci, Dvorci i perivoji Hrvatskoga zagorja, Zagreb 1991. A. Ht.

MARIJA GORICA, selo u blizini Sutle. Župnu (nekoć franjevačku) crkvu Marije od Pohoda gradio je zagrebački graditelj Matija Leonhart (1754). Jednobrodna barokna građevina ima četverokutno svetište, uz koje je sakristija, te zvonik uz glavno pročelje. U crkvi su drveni gotički kip Madone (oko 1430), nadgrobna ploča s reljefom ogulinskoga kapetana M. Mogorića s reljefom pokojnika (1679), barokni kameni glavni oltar, dar I. Raucha (1758), djelo majstora F. Benza, potom drveni oltari, isposvjedaonice, propovjedaonica (1762), orgulje I. J. Eisla (1759). Nedaleko od crkve je župna kurija te spomenik književniku A. Kovačiću s poprsjem, rad V. Radauša (1974).

LIT.: F. Čubranić, Marija Gorica, Zagreb 1975. — A. Horvat, Tri gotičke franjevačke Madone selice, Peristil, 1977, 20. — Đ. Cvitanović, Župna crkva sv. Marije od Pohoda u Mariji Gorici, Kaj, 1992, 3. — J. Meder, Orgulje u Hrvatskoj, Zagreb 1992. A. Ht.